

MARDİN ODALARI/BORSALARI FAHRİ AKADEMİK DANIŞMANLIĞI

MARDİN İLİ/İLÇELERİ BANKALARI PARA-KREDİ ARAŞTIRMA RAPORU-2024

Prof. Dr. Mehmet Behzat Ekinci, MAÜ, İİBF, İktisat, Ağustos 2024

İÇİNDEKİLER

- I) Mukaddime
- II) Metodoloji
- III) Anket İçeriği
- IV) Genel Değerlendirme ve Teklifler

I) MUKADDİME

- Bu saha çalışması, Mayıs 2024'te Mardin'deki kamu ve özel nitelikli klasik ve katılım bankaları ile gerçekleştirilmiştir.
- Temel amaç, Mardin bankalarının reel kesimle ilişkisini ortaya koyabilmektir.
- Bu araştırma, Mardin Odalarının/Borsalarının (Kızıltepe Ticaret Borsası, Kızıltepe Ticaret ve Sanayi Odası, Mardin Ticaret ve Sanayi Odası, Nusaybin Ticaret Borsası, Nusaybin Ticaret ve Sanayi Odası), Mardin Artuklu Üniversitesi ile ortak çalışması niteliğindedir.
- Çalışma, MAÜ İktisat Bölümü Öğretim Üyesi ve Mardin Odaları/Borsaları Fahrî Akademik Danışmanı Prof. Dr. Mehmet Behzat Ekinci'nin yönetiminde, İktisat ve İşletme Bölümleri öğrencilerinin katkılarıyla yürütülmüştür.

II) METODOLOJİ

- Toplamda 10 banka şubesi ile görüşülmüştür.
- Saha çalışması, yüzyüze anket usulüyle gerçekleştirilmiştir.
- Ankette şu 4 (dört) ana soru klasik tarzda yöneltilmiştir:
 1. Mardin'de bankalar ile sanayiciler/iş insanları arasındaki ilişkiler hakkında neler düşünüyorsunuz, ilişkiler sağlam mıdır?
 2. Mardin'de bankalar ile sanayiciler/iş insanları arasında, varsa, ne tür sorunlar yaşanmaktadır?
 3. Kredi verirken ne tür bilgiler ve belgeler talep ediyorsunuz?
 4. Mardin'de en fazla kredi verdiğiniz sektörler/faaliyet alanları hangileridir?
- Verilen cevaplar harmanlanarak değerlendirmeye tâbi tutulmuştur. Dolayısıyla cevapların tamamı her banka için geçerli olmayabilir.
- Kapsamı sınırlı olduğundan, burada anketle ilgili çok derinliğine analizler yerine durum tespiti yapılarak genel değerlendirmelerde bulunulmuştur.

III) ANKET İÇERİĞİ

Söz konusu beş soruya verilen cevaplar harmanlanarak aşağıda sunulmaktadır:

1) Mardin'de bankalar ile sanayiciler/iş insanları arasındaki ilişkiler hakkında neler düşünüyorsunuz, ilişkiler sağlam mıdır?

- Sağlam temeller üzerine kurulmuştur.
- Samimi ve seviyeli bir iletişim vardır.
- Bankalar iş insanlarına ihtiyaçları doğrultusunda hizmet vermektedir.
- Sanayi sektörü, daha ziyade kredi teminat mektubu ve çek karnesi konusunda destek talep etmektedir.
- KOBİ'lere avantajlı oranlarda ve vadelerde Kredi Garanti Fonu destekli krediler sunulmaktadır.
- Her iki kesimin de birbirine ihtiyacı vardır. Ekonomik krizlerde sorunlar olabiliyor ama bunlar çok büyük boyutta olmamaktadır.
- Firmalar ve temsilci kuruluşları (Odalar/Borsalar) düzenli bir biçimde ziyaret edilerek ilişkiler sağlam tutulmaya çalışılmaktadır.

2) Mardin'de bankalar ile sanayiciler/iş insanları arasında, varsa, ne tür sorunlar yaşanmaktadır?

- Kredi temininde sorunlar yaşanabilmektedir.
- Kredi faiz oranlarının yüksek olması, kredi alımında sorun olabilmektedir.
- Kredi limitleri düşük olabilmektedir.
- Kredi teminat sorunları yaşanabilmektedir.
- Fazla miktartlı ve düşük faizli kredi talepleri karşılanamamaktadır.
- İşlem komisyonları ile ilgili sorunlar yaşanabilmektedir.
- Ekonomik kriz dönemlerinde bankalar kredi musluklarını kısmaktadırlar.
- Döviz cinsinden kredilerde kur riski sorunu yaşanabilmektedir.
- Bankaların sundukları ile iş âleminin talepleri bazen uyuşmayabilmektedir.
- Alınan kredilerin geri ödenmesinde sorunlar yaşanabilmektedir.
- Bölgedeki taşınmazların piyasa ederi altında değerlendirildiği hususunda şikayetler oluşabilmektedir.
- İşlemlere dair talep edilen belgeler eksiksiz olduğu sürece herhangi bir sorun yaşanmamaktadır.
- Pek sorun yaşanmamaktadır. Yaşansa bile hemen telafi edilebilmektedir.

3) Kredi verirken ne tür bilgiler ve belgeler talep ediyorsunuz?

(Hem kurumsal hem de bireysel krediler için, alfabetik olarak)

- Araç bilgileri (araç kredileri için)
- Bağımsız denetim raporu (bağımsız denetime tâbiyse)
- ÇKS belgesi (Çiftçi Kayıt Sistemine üye ise)
- CR raporu (Kredi değerlendirme raporu)
- Faaliyet belgesi
- Gayrî menkul bilgileri
- Gelir vergisi beyannamesi
- İmza sirküleri
- Kapasite raporu
- Kurumlar vergisi beyannamesi
- Makine parkı bilgileri
- Mal varlığı belgeleri
- Malî veriler (son 3 yılın mîzânı)
- Oda kayıt belgeleri
- SGK tahakkuk fişi
- Şirket ana sözleşmesi
- Şirket yetkililerinin ve ortaklarının kimlik belgeleri
- Ticaret sicil gazetesi
- Vekaletname
- Vergi levhası
- Yatırım teşvik belgesi (yatırım kredisi için)

4) Mardin'de en fazla kredi verdiğiniz sektörler/faaliyet alanları hangileridir?

(Alfabetik olarak)

- Bilgi-işlem
- Esnaf ve sanatkârlar
- Genç girişimciler
- Gıda
- İmalât
- İnşaat
- Kamu kurumları/kuruluşları
- KOBİ'ler

- Mobilya
- Nakliye/lojistik
- Otomotiv
- Tarım
- Toptan ve perakende sektörleri
- Turizm kuruluşları
- Vakıflar ve sendikalar

4) GENEL DEĞERLENDİRME

- Mardin'de bankalar reel kesimle ilişkilerinin samimi ve güvene dayalı olduğunu belirtmektedirler. Özellikle ekonomik krizlerde sorunlar yaşanabildiği belirtilmekle beraber bunların çok büyük boyutta olmadığı ve uygun bir şekilde çözüldüğü dile getirilmektedir.
- Bu çerçevede, bankalar ve iş âlemi arasında yaşanan bazı sorunlar şöyle sıralanabilir: Kredi faiz oranlarının yüksekliği, Kredi limitlerinin düşüklüğü, Kredi teminat sorunları, İşlem komisyonları ile ilgili sorunlar, Döviz cinsinden kredilerde kur riski sorunu, Alınan kredilerin geri ödenmesinde yaşanan sorunlar, Bölgedeki taşınmazların piyasa ederinin altında değerlendirilmesi.
- Hem kurumsal hem de bireysel kredilerde istenen bilgiler-belgeler, genel olarak benzer olmakla beraber, bazı bankalar ilave taleplerde bulunabilmektedir. Bunların bir kısmı şöyledir: Bağımsız denetim raporu (bağımsız denetime tâbiyse), ÇKS belgesi (Çiftçi Kayıt Sistemine üye ise), CR raporu (Kredi değerlendirme raporu), Makine parkı bilgileri, Yatırım teşvik belgesi (yatırım kredisi için).
- Mardin bankaları, hemen her sektöre kredi sağlamakla beraber, şu faaliyet alanları dikkat çekmektedir: Bilgi-işlem, Esnaf ve sanatkârlar, Genç girişimciler, İmalât, Kamu kurumları/kuruluşları, Nakliye/lojistik, Otomotiv, Toptan ve perakende sektörleri, Turizm kuruluşları, Vakıflar ve sendikalar.
- Bankalar, her iki kesimin de birbirine ihtiyacı olduğunu vurgulayarak, firmaları ve temsilci kuruluşları (Odalar/Borsalar) düzenli bir biçimde ziyaret ederek ilişkilerini sağlam tutmaya çalıştıklarını ifade etmektedirler.